

4/9/85

Εξακολουτώντας

Θεσμός με γερά θεμέλια

Διαθρόντας την εידεογραφία, διαπιστώνει κανείς πως και φέτος ετοιμάζονται πάνω από δέκα ταινίες μεγάλου μήκους για να προβληθούν στο κινηματογραφικό φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης. Και θέλει κανείς και γνωστά ονόματα κι άλλα καινούργια, που θα διαγωνιστούν για να πετύχουν θράβελα και διακρίσεις. Και αναγκαστικά κάνει τη σκέψη πως από την μοναδική αυτή ελληνική «μόστρα», που ξεκίνησε από το μηδέν πριν 25 χρόνια, έχει περάσει ό,τι καλύτερο πρόσφερε μέχρι σήμερα η μεταπολεμική ελληνική κινηματογραφία, άντεχοντας σε αντίξοότητες, αλλάγες κυβερνήσεων, κομματικές σκοπιμότητες, έριδες, μικροφυλοδοξίες, νάρκες ή πεπονοφλουδες, που έριξαν κατά καιρούς διάφοροι καλοθελητές. Και τόν χαιρείται κανείς αυτόν τόν θεσμό, τις γερές του βάσεις, που τού δίνουν τη δυνατότητα επιβίωσης επί ένα τέταρτο του αιώνα.

Ξεκαθάρισμα των εϋδυνών

Με μία πληρωμένη ανακοίνωσή του στις εφημερίδες, ο δήμος διευκρινίζει, πως δεν είναι αυτός ο οργανωτής του φεστιβάλ των 23 αιώνων ζωής της Θεσσαλονίκης και δίνει τα ονόματα των συμβούλων, που τόν εκπροσωπούν στην επιτροπή αυτή. Το τι σημαίνει και που στοχεύει η ανακοίνωση αυτή, όπως και γιατί εκδόθηκε τώρα, είναι φανερό. Η γενική κατακραυγή για την υπατάλη χρημάτων (δνεξόρτητα από φορέα) για εκδηλώσεις, που δεν έχουν σχεδόν καμιά σχέση με τη Θεσσαλονίκη και την ιστορία της, έχει δημιουργήσει οσλό, ακόμη και μέσα στο δημοτικό συμβούλιο. Και κόπου, θέβαια, γίνεται λόγος και για το «Δημήτριά», που θα τόν περιμένουμε (όκομη δεν έχει ανακοινωθεί τίποτε για το πρόγραμμά τους κι ας μήκαμε στο Σεπτέμβριο), για να διαπιστώσουμε τις πιθανές θελώσεις. Με την εϋκαιρία, δεν κάνουν κάτι οι όρμωδίες δημοτικές υπηρεσίες για να ξεκαθαρίσει ο χώρος των παλιών στρατιωτικών εγκαταστάσεων, οι οποίες μετατρέπεται ταχύτατα σε οικουπιδαρία;

Εγκριθηκαν τα κονδύλια

Αναφερόμενος σε σχόλιο της περασμένης Τετάρτης, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου κ. Γιωργος Τριανταφυλλίδης, μόν πληροφόρησε με έπιστολή του, ότι εγκρίθηκαν τα κονδύλια τόσο για την «Όπερα Θεσσαλονίκης», όσο και για τόν άγορο πιάνου για την νεοεισθελια δημοτική χορωδία. Η ανακοίνωση αυτή δεν μπορεί παρά να χαροποιεί και τη στήλη, αλλά και τους φίλους της μουσικής στη Θεσσαλονίκη. Ας προστεθεί ότι ο κ. Τριανταφυλλίδης διευκρινίζει στην έπιστολή του ότι τα πιάνα θέατρο και η ουσαια Μαρκοπούλου, δεν άργαώθηκαν από τό δήμο.

Μιά έντυπωσιακή έκθεση στο «Βελλίδειο»

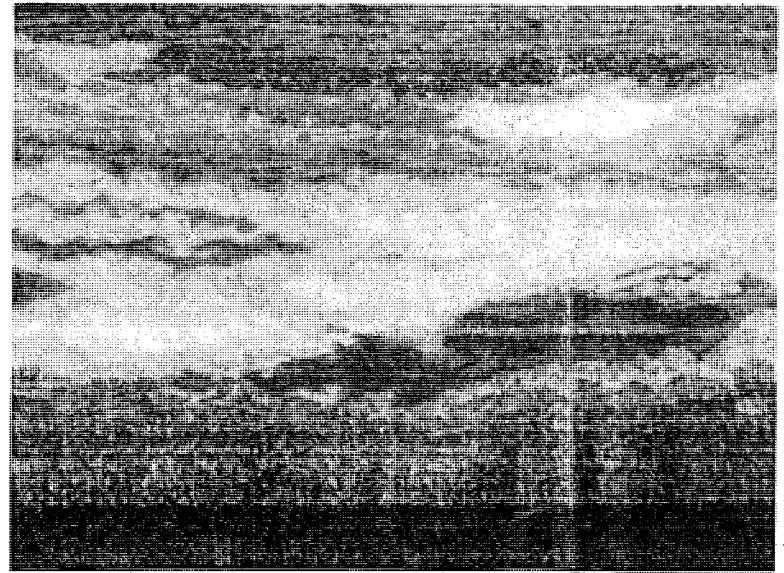
Οι ταπισερί τής Σέρ ανανεώνουν τὸ εἶδος

Η αρχοντιά του μαλλιού πλουτίζει την ζωγραφική και γλυπτική ύφη

μέσα απ' αυτή την κύηση, γίνονται «κύρια» έργα, που έχουν κιάλας όποκλείσει τη δίοδο τής αντίγραφης. Και, θέβαια, ό,τι φτιάχνω ξεκνά από τη ζωγραφική. Αυτή είναι που έρμηνεύει όλες τις μεταμορφώσεις

διάστημά του. Στο αποτέλεσμα θα παίξει ρόλο και η όσφη ύφανση, με τις όπλες, σκουρτές ή ποχείες κλωστές, τις μάλλινες ίνες που συμπλέκει με επιδεξιότητα ή υφάντρα. Τό «σύν» που δεν σου δίνει ή γλυ-

ανάμιξη σκιών και φωτισμών. Ετσι, κάπως, ή ταπισερί λαξεύεται και ύστερα απογειώνεται, όφηνει τό όκνητο κέντρο για ν' άναστατώσει τόν καθένα μας, να μονράσει ζωή, να προσφέρει τήν τρίτη διάσταση».

Μία από τις «ταπισερί» της Σέρ στο «Βελλίδειο». Η «ταπισερί» αποτελεί έργο ζωγραφικής και γλυπτικής, που «ταποφορείται» κλίμακα του έργου, που «ταποφορείται» «Κεανός».

της φύσης και αποτελεί τό πιο σημαντικό στοιχείο στο γρανός της μετάδοσης που έπιτρέπει να φτάσουμε στο ζήτομένο, χρησιμοποιώντας τό υλικό τό μαλλιού».

πτική, είναι τό παιχνίδι των χρωμάτων που έπιτρέπει τό μαλλι. Πρόκειται για μία μακρινή διαδικασία που μπορεί να τη γευθεί κανείς μόνο μέσα όπ' αυτήν τη συγκλονιστική

Η Σέρ έχει κατορθώσει να δώσει όλη αυτήν τήν έπιπονη καλλιτεχνική δημιουργία μέσα στα έργα της, όποκάλυπτε τόν κόπο όλλά και τή γνώση, τό τολάντο και τήν εϋαισθησία.

Και στη συνέχεια η Εντθα Σέρ τονίζει: «Από μία άργη διαδικασία που περιέχει φάσεις έντελώς όποκρινόμενες μεταξύ τους, θα γεννηθεί προσδευτικό ή ταπισερί. Στην πρώτη πράξη, κυρίαρχο ρόλο παίξει ή άκουαρέλα.

Τὸ ξένο ποίημα

ΣΕΡΟΝΚΕΙ ΓΙΕΣΕΝΙΝ

Λαδικού και Κερέλλης σε μία σκηνή από την «Ελένη».

Απότομη αύλαία στην Επίδαυρο
Τι θα γίνει επιτέλους
με τις στάσεις εργασίας
στις κρατικές σκηνές;

Πολυδάπανες παραστάσεις
πού, τελικά, ματαιώνονται

Με τήν ματαιωση των δύο παραστάσεων τής «Ελένης», που θα παρουσίαζε τό ΚΘΒΕ στην Επίδαυρο, τό Σαββατοκύριακο, έγινε και ή καθιερωμένη έτήσια καλοκαιρινή άπεργία των κρατικών σκηνών μας και ό λουοιζικός καλείται να πληρώσει άδικα τών άδικων κάπου ένα εκατομμύριο και... δραχμές για τό έκτός έδρας ήθποισούς και τεχνικούς που έπί μία έβδομόδα έπαιξαν τό γνωστό τους κρυφτούλι «θα παίξουμε - δεν θα παίξουμε...».

Κάθε καλοκαίρι πιά τό σκηνικό είναι σπτημένο. Η οι ήθποισοί ή οι τεχνικοί ή και οι δύο κατηγορίες εργαζόμενων περιμένουν για τόν συνηθισμένο τους έκβιασμό. Μία χρονιά ό Εϋαγγελότος, διευθυντής τότε, έκανε τόν... ηλεκτρολόγο για νό σώσει τήν παράσταση, ενώ ή νύν ύπουργός έβγαине από τό θέατρο έπιδεικτικά για να συμπαρσταθεί στους όπεργούς. Μιάν όλλη χρονιά, παραμονές έλογών, έγιναν τα ίδια για τό γένια κάποιου ήθποισού, όλλα κυρίως για πολιτική έκμετάλλευση, με τήν παρότρυνση του ΣΕΗ. Τό όλλα παραμονές χρόνια, κάθε καλοκαίρι παίξεται ή ίδια λιαροτραγωδία, πάνω σ' ένα όκομισμένο και πετυχημένο σενάριο, όπου άνακατεύονται σωματαία, ύπουργοί, εργαζόμενοι και όλοι μαζί, σε άγαστή συνεργασία, πετυχαίνουν τήν ματαιωση των παραστάσεων, πού, επαναλαμβανόμενες, άκρίθωληπληνέται λόγω όποζημιώσεων έκτός έδρας.

Κάποτε πρέπει να λήξει αυτή ή ιστορία, να καθήσουν οι όρμωδοί ύπουργοί στις καρέκλες τους, άντί να περιοδεύουν ανά τις Ιωνίες και τις Βενετίες, να καλέσουν και τό συνδικαλιστικά όργανα από τόν Ιανουάριο (όχι άργότερα) να τούς πουν τι τούς δίνουν και τι όχι και να ύπογραψούν οι συνετικές άποάσεις.

...αποκαταστήσει τον οργανισμό, δεν αρνι-
νόησαν από το δήμο.

Πολιτική για το θάβιο

Εχουμε εναρμονίσει για τα πόση
απορρόγία αντιμετώπιση το θάβιο
στην Ελλάδα - και ιδιαίτερα οι δη-
μοιοργία του. Μας έλεγαν ότι στην
Ολλανδία, που είναι μικρότερη από
τη χώρα μας, κάθε ατόλολο θάβιο,
που θα κυκλοφορήσει, έχει εκ των
προτέρων ολόκληρη πάλση 5.000
αντίτυπων, αφού το κράτος αγορά-
ζει αυτά τα αντίτυπα και τα σπέρ-
νιμας σε 5.000 θάβιαθες. Θα
μου πείτε: έμεις δεν έχουμε θάβια-
θες. Σωστό. Εχουμε όμως, «πλοία
της αγάπης», έχουμε λοιπά πανηγύ-
ρια με αρκούδες, έχουμε αριστο-
πληρωμένες λαϊκές συνουσίες,
έχουμε θεατρικά συγκροτήματα ται-
όδων και ατάλαντων... Βιβλιοθήκες,
πόντως, όχι.

χνης της Σερ, που εντυπωσιάζει το
μάτι και γεμίζει την ψυχή...

Η Εντα Σέρ μιλάει για την τέχνη της

Η ίδια η καλλιτέχνης, μιλά-
ντας για τα δημιουργήματά
της, τη δουλειά της γενικό-
τερα, γράφει τα εξής:
—Τό μαλλί, υλικό αρχοντικό, υλικό
που, μπορεί να καλύψει όλη την
γκάμα των χρωμάτων, αντιπροσω-
πεύει για μένα την ίδια ευκαιρία, το
μέσο για μία γνώση, ανάληψη εκ-
φραση. Αυτά τα πλάσματα στις πλα-
στικές τέχνες, με οδηγούν στην
αναζήτηση για νέας φόρμες υπαν-
στων διαφορετικού πάχους, μου επι-
τρέπει να ώσω την αίσθηση ότι
κάνω γλυπτική, ότι δημιουργώ τις
ταπισερί ουσιαστικά σε τρεις δια-
στάσεις. Τα έργα, μέσα απ' αυτού
του είδους την κρυφή προετοιμασία,

Σεργκέι Γιεσένιν ΕΙΜΑΙ Ο ΑΓΡΟΤΗΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Είμαι ο αγράτης ποιητής, ο τελευταίος του κάμμου,
το σανιδένιο γεφυριό το ταπεινό του τριέμου.
Ξόδεμα τους αποκαιερισμούς, άλλους δεν έχω,
σημδεός με λιβάνισον με το φυλλωμάτο τους.
Στή χρυσή φάλαγα έμπαρς
ή θράκα σθεστή, χλωμίσεσ του σάρκινου κεριού μου.
Τού φεγγαριού τ' έβλιντο ρολοί
χτυπάει από τις ώρες μου την είκοστή τετάρτη.
Σέ λίγο θά φανεσι στά γαλανά χωράφια
ο σιδερένιος έπισκεπτής.
κι αυτά της σίελης τ' στόχια πλημμυρισμένα απ' την ούγη
θά τ' συνάξει με την μαύρη του παλάμη,
παλόμεν τόσο απόβρωπη, παλόμεν τόσο ξένη,
που τούτα τ' τραγουδία μου στην έσπαρή της θό πεθαίνον.
Δρομιαία στόχια έξοσι, άκμα θά μπορούσατε
τού παλαιού αφέντη σου τ' πένθος νά συντριμνέτε,
κι ο άνεμος θά ρούφανε κάθε κρεμτισμό σας
και θάπαιρνε στη φόρα του τόν έπικηδεύ σας.
Τού φεγγαριού τ' έβλιντο ρολοί
χτυπάει, νό, απ' τις ώρες μου την είκοστή τετάρτη.
(Μετάφραση ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΠΑ)

...παρ'αυτοίς τους, είτε και με τ'ά
δύο.

Τώρα η Θεσσαλονίκη έχει την ευ-
καιρία να χαρεί μία σύγχρονη καλλι-
τεχνική δημιουργία του είδους αυ-
τού, τη έργα της Εντα Σέρ, που
έκτιθενται από προχθές στο «Βελλι-
δείο Πολιτιστικά Κέντρο». Και θά
πρέπει το κοινό να έπισκεφθεί την
έκθεση αυτή, που αποκάλυπτε μία
τέχνη σπάνια και μία δημιουργία τα-
λαντούχα που, μάλλον, έχει
έμπνευσει και από την πατρίδα μας,
άλλα και από τόν ευρύτερο χώρο
της ανατολικής Μεσογείου.

...καλούς και τα συνειδητικά όργανα από τον ικανισμό (αχι άργησεν) να
τους πουν τι τους δίνουν και τι όχι και να υπογράφουν οι σχετικές αποφάσεις.
Σε περίπτωση στάσεων ή απεργιών να λειτουργήσουν οι νόμοι ή ακόμη και να
κλείσουν τα θέατρα και να λήγει η ιστορία. Αυτή η κωμωδία όπου συμφωνεί η
διεύθυνση με το σωματείο, συμφωνεί και η Μελίνα, αλλά διαφωνεί το
υπουργείο οικονομικών και τρέχουν οι ένδοσερχόμενοι από πόρτα σε πόρτα
και περιμένουν την υπογραφή ή την ύποληψη, να σταματήσει. Για να
σταματήσει και ο έλληνας λαός να πληρώνει σπασμένα και άδικα πόντους τού
ένός ή κοκκιόχρους τού άλλου.
Ισως αυτή τη φορά να ήταν ελαφί η άναγκαστική των τεχνικών (λέγεται ότι
οι ηθοποιοί έχουν πάρει σειρά αυθέσεων, ενώ οι τεχνικοί όχι), και ίσως να
έπρεπε να ικανοποιηθεί το αίτημά τους. Αν είναι έτσι, γιατί δεν ικανοποιείται να
τελειώνουμε; Αλλά από την άλλη μεριά, πώς είναι δυνατόν κάποιος εργαζόμε-
νος στις κρατικές σκηνές να μην αντιστέκεται στην σύμβαση και από την
άλλη μεριά να παίρνουν και ΑΤΑ; Ποιός θά τ' ξεκαθάρσει όλα αυτά; Ποιός θά
μηνώσει στα θέατρα για την παραγωγικότητα, που την πιπιλίζουν όλοι ηθονικά;
Ποιός θά μόνι δώσει έναν πίνακα που να μόνι λέει πόσο δουλεύει ο κάθε
εργαζόμενος εκεί και πόσα χρήματα παίρνει;

Η πληγή έχει πάσα κοφορμία και θρώσει. Σε μία χώρα με τριχάκουσα
οικονομία (πως λένε και έπίσημα χείλη) είναι δυνατόν να σπαταλούνται
έκατοντάδες έκατομμύρια για ματαιώσεις παραστάσεων ή για παραστάσεις
που προκαλούν θυμωδία. Όλοι οι άλλοι εργαζόμενοι, προπαντός του ιδιωτικού
τομέα, που με πολύ κόπο κερδίζουν τα ψωμικά τους ή τόν αντίημο του
εισιτηρίου για τ'ό θέατρο, νιώθουν άγονική και άδεια από τα θεάματα αυτά
τού ρωμαϊκού Ιππόδρομου.

N. ΜΠ.

Το έλληνικό διήγημα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ

Του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Ω ΔΕΝ ήταν η πρώτη φορά που είχε ξεφυτίσει έξω εις τόν
άφρακτον νάρθηκα της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, ο
καημένος, ο Νίκος ο γιος της χήρας. Εύρισκε καταρθύνον
έκει υπό την σκέπην τού προστάτου του, τού μεγάλου θαυμα-
τουργού.

Αυό η τρεις φορές τόν είχαν εύρη ά παπα-Δημήτρης την ώρα που έπληγε
νó ψάλη τόν άρθρον, δύο ώρες πριν φέξη, να κομίσαι πλαγιασμένος εις τό
κατώφλιον της δυτικής θύρας τού ναού υπό τόν νάρθηκα. Επρεπε η
ξεμνήση ή νά τόν διασκελίη και περόσι απ' έπάνω του. Ο παπα-Δημήτρης
έπρωτιμνε τού πρώτον, κι έκομίσαι παύ.

—Βρέ παιδί μου, τί χάλια είναι αυτό; Δέν έχεις σπιτι έού νά πας νά
πυγιάσεις; Τόσο πιόμ'ά Νισάφι πλιά!

Τι λές, παπά, έκομει τριών τα όματα ο Νίκος. Εγώ σπιτί, Νά πώς ένω;
—Ναι, σπιτί, επανέλαθεν ο παπάς. Αφήνεις τη γριά τή μόνο σου όλομόνοχη
νά σε καρτερή όληνύχτα... και πού νά τρέψη σκατοδι πίσσα, γριά γυναίκα νά σε
γυρεύη! Είναι κρίμ' απ' τό θεά.

—Κρίμ' απ' τό θεά! κρίμο ο' το' ανθρώπι, παπά.
—Κρίμα, θέβαια κι έντροπ' άπ' τόν κόσμο.
—Ο κόσμος είναι σφαίρα και γυρίζει... μ' πώς γυρίζει, όλο γυρίζει...
—Γυρίζει τό κεφάλι σου' σου φαίνεται ο ούρανός σποντύλιν... Σήκω τώρα
ούρε νά νιφής, κι έλα νά κάμης τό σταυρό σου!

Ο Νίκος έσπώθη, έκαμει τόν σταυρόν του, χωρίς νά νιφθή, κι έπληγε νά πή
ένα ρομύ στου Γιάννη τού Κουφοντύνη τ'ο καρενεόδοι, τό όποιον είχε άνοιξει
ήδη.

Εκεί τόν συνήτην έντοτε. Επέμνε νά πής δύο ρώμα κι έναν καφέ εκ
μέρους του. Κι την ήμεραν όποτε μ' εύρισκε κάποτε, μ' έβιαζε νά πής καφέν.
—Πιέ, έδωκερε, έναν καφέ, ο' είσαι καταβεχθικός, ξεδρεφάκι.
Όταν μ' εύρισκε πρós τό θράδυ, όποτε κι τού έκρατί καλήν συντροφιά. Η τακτική
έσπερινή περιόδεσι άρχιζεν από τό μαγαζί τού Σαφροισού, ύστερον έπληγιεν εις
τό Πανά, είτα εις τό Τζιανάκι, κατόπιν εις τό Καραθάνο, όλοκούθως
εις τό Λαφισού, εις την ώρα που έσφαλινόνταν τό μαγαζάκι, άλλ' έμεναν
άνοικτά όκόμα όλίγα καρενεία. Τότε άνέβαιναν εις τό Μιτζέλι, είτα ήρχοντο
εις τό Σαλονικιού, ύστερον κατήρχοντο εις τό Λαφισού, τελευταίον εις τό
Φιλαρέτου, όπου έλοκούσαν συνήθως βιοτικά και λαγυτία. Τέλος έδοκίμαζαν
να καταφέρουν τόν Γιώργο τόν Λουκιώτην, νά σπκωθ' νά όνοίξη τό μαγαζάκι,
περσιμένα μεσάνυχτα, και πολλάκις έπέτυχον ύπον. Υστερον έπαιρνον δυο-
τρείς βόλτες και τέλος έβλεπον τήν άνάγκην νά διαλυθώσι.

Τό ζήτημα ήτο τώρα, πώς να συνουδωθεί τόν άδελφόν τού σπιτί. Ο Νίκος
έπαρπατοεύσε, ο συνουόματός του ήτο όκλήντης. Ποτέ δεν τόν έπαινε ούτε
τά κρασί, ούτε ή θάλασσα. Ούτε δεν έπλάγιζε στην έρατορσόν, άλλ'
έπληγιανεν στο πατριόν του σπιτί νά κοιμηθ'ι. Ο Νίκος έκοιμάτο συνήθως μέσα
στην θόρκα του. Πολύ σπανίως τόν έβλεπε ή μάνα του στο σπιτί.

Τόν καβόν έκείνον δεν είχε κτισθή άκόμη ή προκμισιά και ήταν άμμος
κάτω εις τόν αϊναλόν. —Δέν είχαν χαλαρεί άκόμη τό έργα τού θεού! κατά την
έκφραση γρηγορί Λεμβούχου. Ο Νίκος πότε ήτον εις θέαν νά τραβήξη την
παρούμια της θόρκας, πότε δεν ήτο. Πότε μπορούσε νά θαλασώσση διά ν'
όνοσή στην θάρκα νά κοιμηθ'ι, πότε όχι. Όχι όλίγας φορές συνέθε νά κοιμηθ'ι
κάτω εις την παραλίον, ο μόνος μέσα εις την πόλιν και ο μόνος έξω στην
άμμο. Πότε τ'ό πόσις κατά την θάλασσαν και πότε τήν κεφαλήν βροχευμένην
από τό κύμα. Άλλοτε ώς τής κνήμης και τό νερόν, άλλοτε άνω-κάτω, με τούς
«πρόταφους» ερροχόμενους από τόν φάρν της θαλάσσης. Ο βροσερά, άμυρά
και στυφή όπλάσιος.

Κι έκεί τόν ήκουαν οι γείτονες, όλίγοι ξένοι άιτιες, κοιμώμενοι έντός των
λέμβων, νά ψιθυρίζη νά γονγύζη τραγουδιόν μέσα εις τόν ύπνον του, με όπαλην
βαρίαν φωνήν.
Εγώ για τό χατήρι σου και για την περηφάνεια
θά ξεφυτίσω μία βροδιά μες στο καλομυκάδι.

..

Α ΕΝ ξεφυτίσει μέσα στα καλομυκάδι, άλλ' ξεφυτίσει
μέσα στα κύματα του γαλιού. Πλησίον του δεν είχε την
μητέρα του διά ν' άκούη την άναπνοήν του, τόν ράχνον, τό

παρμιλητόν του' ούδέ είχε ύψην, γυναίκα, μνηστήν, νά τόν
έπιμελήται και ανούνα νά τόν έλέγχη και νά τόν έπιτάμ' διά τό
σφάλμα του.

Και άν απεσφάσει —για την περηφάνεια», την ιδιότη του ή έκείνης, μόνης
—τις οίδε— νά ξεφυτίση οποιαδήποτε, τώρα ήτο πλέον πολυ άργά. Δέν θ'
άπληγας πλέον τάς ήσανός, άλλά θά έκαπεν από τό θάσανα τού κάμμου.

Δέν ήτο ίσως άμφορος εύαισθησίας. Αλλά τό γύναια είχαν όχι μόνον
«περηφάνεια» άν είχε κι αυτός, άλλά ήσαν φορτωμένα από «φαντασία» τό
χειρότερον είδος της περηφάνειας. Ησαν θεσθερημένα από προλήψεις και
έλαφρότητα, άν συγχωρήται τό δούλωρον.

Ηγώτησον, όπεγοιεύσθι, έψεύσθι. Εκείνη ή μάλλον ή μητέρα της, δεν τόν
είχε θέλσει. Η κόρη ύπανόρευθη άλλού.

Τώρα ά άτυχός, ή κόρη της χήρας, έκοιμάτο ύπνον διπλούν παρά την άχθην
τού «οίνωκος» πόντου. Δέν τόν είχε πνίξει άκόμα ή μητριά του, ή θάλασσα.
Επνίγντο καθημερινώς εις τόν πυθμένα τού ποτρίλου.

Κατ' όρχας όρώσσησε θαριά, μετό τόν κτύπον, μετό τόν κλονισμόν τόν
πρώτον. Τόσο θαύσι κατέπεσε και τόσο δύονόνησεν από τόν σφαρόν
πυρετόν από της πρώτης ήμέρας, ώστε λέγεσά μου, έν πυρετώ και λήρη, με
τήν όλίγην έσφαρσούνην, ήτις τού είχε μείνει όκόμα:

«Αχ! Θεέ μου, δεν είναι κρίμα νά πής κανείς εις τόν μισόν δρόμον και νά
γυρίση πίσω... Διά νά ξανακάμ'ι πάλιν νέον κόπον, νά ένασχαση πάλιν
δρόγ'ετα».

Εννοούσεν ότι θά ήτο προκρίτερον νά νά πεθάνησεν, άφού είχαν άρρω-
στήσει ήδη. Ο θεός δεν εύδόκησε νά τόν παραδίδει, και τότε εύρε
καταρθύνον εις την φιάλην. Διά τό σώμα ίσθι, ή δέ ίδω μετεβλήθη εις
όσον όνιστον.

Εκείνας τός ήμέρας τόν συνήτηνε ά γερο-θαρκάρης, έκείνος πού
έλυπειτο τά έργα τού θεού, και τό λέγει:

—Αχ! οι Σαδδουκαίοι αυτοί έσταιρυσον τόν Χριστόν. Πρόσεξε Νικό, άνεψέ
μου, νά μ'ή πίνης εκ τού ποτρίλου της πόρνης γιατί χάθηκες!

Ο Νίκος δεν ένόησε τίποτε. Αλλ' ο γερο-θαρκάρης, κυρτός έως μίαν
σπιθαμήν από τού έδάφους, καμυτωσισμένος από τό σκύψιμον, διό νά σκύψη
όλην την ζωήν του με τόν γοντύον, με τό καμάκι, νά κυνηγή τά χταπόδια, ίσως
ήθελε νά έπείθ' άμυδράς, πώς ότι έπρεπεν ο Νίκος νά φυλάγεται από τούς
τοκαγλύφους, οι όποιοι θά ήθελον νά έκμεταλλευτούν αυτόν και την θάρκα
του και νά καταπούν ως μίαν θούκα τ'ό όλίγα πατριά χωράφια του, και
προσέτι ότι ώφειλε νά είναι υπήφους ή από οίνον, ή και από μογείαν γυναικών,
διό νά μ'ήν τόν εύρουσι οι πρώτοι εύδωλτον θήρμα.

Τήν νύκτα έκείνην, την τελευταία και ήν συνήτηθη με τόν συνουόμητόν
του ο Νίκος, έπληγε και έπαισεν εις την άχρην τού γαλιού επί της άμμου. Δέν
ήμπαρσε νά έψη εις την θάρκαν του. Οι πόδες του έβρεχόντο από τό κύμα.
Ολίγον άκόμα και θά έπαιεν όλος εις τόν νερόν. Εκοιμήθη, έναρκώθη και όμως
ήτο ξυπνήτης.

Μέσα εις τόν θαρύν ύπνον του, εις τήν άτελή έγρηγορήν του, ο ούρανός

ένύριζεν. ή γή έχόρευε, τά άστρα έπηδούσαν. Εκεί άντίκριψ' εις την άκτήν, την
κλειουσάν τόν λιμένα, ήτο μία ύψηλη προεκβολή, όμοια με μύτην.

Τό φεγγάρι δρεπανοειδές στίλβον, είχε προβάλλει επάνωθεν της. Τού
εφαίνετο ως κλαδευτήρι πού ήτοιμάζετο νά κόψη την μύτην έκείνην. Και τόχα
δέν ήτον ήδη άμφορος καρπός όλος ο τάπος, όλη ή γή αυτή, διά νά θεριασθ' από
τό δρέπανον εκείνο; Τά άστρα τού έφάνησαν ηρώδινα — ηρώδινα, ως νά
έπαισαν όλα κάτω εις την θάλασσαν. Επρεμύσθονεν, έσφαρσούνην, έχάρεισαν
μέσα εις τό κύμα. Η θάλασσα τού έφάνη ότι έστειρευσε και χήρος είχε μείνει
όλος ο θύθος. Η θάρκα του έμεγάλωνεν έξωρα, έψήλωσεν, έπέταξε κι έγινε
άφανη από τούς άφθαλμούς του. Η κεφαλή του δεν την ήσάνετον άλλως πώς
παρά ως μαστέλο. Είχεν οδισκάφως εις τό νούν του τό μαστέλο, όπου ο
κόπηλος έβούζε διαρκώς τά ποτήρια, τόχα διά νά πλύνη —αφού ότειαζε
πρώτον τ' άποπόματα εις την μισήν όκόν— και τόσοσν είχε κολλήσει τό μαστέλο
εις τόν έγκέφαλόν του, ώστε έπιτέλειε έπίστευε πρόγματι ότι τό κεφάλι του
ήτον αυτό τό μαστέλο τού καπηλείου.

Είχεν εις την ένθύμιαν του τό τραπέδι, τό μούρο και κροσσωμένο, τού
κάμμου και τόσοσν του είχαν καθίσει επάνω στο στήθος του τό τραπέδι έκείνο,
ώστε επί τέλους έπίστευσεν, ότι τό στήθος του ήταν αυτό τό τραπέδι τού
καπηλείου. Ενθύμητο όκόμα και τό τέσσερο έβλιντο πόδι του τραπεζιού και τό
έμειρα και τό εύρισκε πάλιν όχησμα έβλιντο πόδια. Και τά άικά του τά πόδια
έκείνην έκείνου και τού έφαινον, ότι ήσαν αυτό τό τέσσερα ποδάρια τού
τραπεζιού έκείνου, μ' όλον ότι ήσαν δύο μόνο. Υστερον έσκαφθη ότι ίσως τό
δύο νά εκόλλησαν επάνω στο άλλα δύο, και έτσι έγιναν όλα δύο. Τέλος
ήσάνεθη και τό χέριο του πού ήσαν θαρεία, έλυσιμώμενα τό είχε έξαχσει έως
τάς— κι έλεγεν ότι τό δύο πάλιν θά έχοιχθάνεν εις τέσσερα, κι έτσι εύρισκετο
αυτός νά έχη όκόμα, την ώρα αυτήν, δύο πόδια και δύο χέρια.

..

Μ ΕΤ' όλίγον ο Νίκος ήσάνεθη θερμήν έπαφρήν εις τό
μ'ετώπιόν του' και ήκουσε φωνήν όμοίαν με έλαφράν
θαλασσάνα αύραν νά ψυθιρίζη εις τό ύπα του.

—Αχ, παιδάκι μου, πώς έγινες έτσι δά, παιδί μου... Νικό! Νικό! Εγώ είμαι' δεν
όκούσι;

Ο νέος ήνοιζε τά όματα, και έβλεπεν άμυδράς μίαν μαύρην μορφήν,
μόλις διασφρασμένην εις τό ακόντι, νά πνίπη επάνωθεν του.
—Θά ποντισθής, παιδί μου, δεν έξέρεις ναρής στο σπιτί, νά κοιμηθής; Πώς
έγινες έτσι!.. κι έξεχώρισες από τόν κόσμο... Και τί έχω πρόσωμό... και μ'
άφρας παραπνευστήν, ντροπισμένην σόν νά έκανα καμιαν πομπή, μάγια
σούχουν καμωμένα... πού ν' έ-όλωνται έν ήμέρα κρισέας! Μάνα είμ' έγώ; Τι
θούζινα είσαι; τι κοίμια; τί μέσωνα;

Ο Νίκος όνεισκήθη επί τής όλης βραχίονος.
—Δέν άνθρωκόμιας νά μ'ής στην θάρκα νά κοιμηθής μόνον έπαισε ότι δά
στό γαλιό, στην άμμο; Ετσι ο' άποκοίμιας έγω, ή σέ είχα χαρούλη και χαδάρη,
στά ραλοκά και τό πονούλας...

Ο ΝΙΚΟΣ ήγέρθη και δισηυθήθη πρós την παρακειμένην
αγοράν, όπου είχαν ίδη φώς. Τό καφενεόδοι τού Κουφα-
ντών ήχεν άνοιξει ήδη.

—Δέν θαρής σπιτί; έκρυσεν ή μητέρα.

—Εχομε ναύλο για σήμερα, γριά. Τώρα τά θυμήθηκα Εχε γειά' καλές
δυνάμεις.

—Αχ! είπεν η γερώντισσα, είναι «άποκαής» θά πόν νά πής πάλι και θά
ξαναγινί. Τι νά κάμω; τί νά γίνω ή άμορη; Φυλάδου από πίσμα, άφού είσαι για
ναύλο! Εφώναςε συνόπτουσαι τής χείρας και τύπτουσα τό γόνατα.

—Ειπώ ν' άκούγεται! όπλητην έδομακρινώμενος εκείνος.

Στραφείλα είτα πρós τό γερο-θαρκάρην.

—Ορμήν'εψ' ταν, Γιαννού μου: νάχης καλή ψυχή.

Ο Γιαννιώς όπλητην, χωρίς νά έχη άκούσει:

—Τό ποτήριον της Πόρνης... οι Σαδδουκαίοι... δεν διαβάζει τό θιβλιό του
σοφού Σειρήχ.

Τήν πρσίαν εκείνην ο Νίκος μόνον σασκομιλίαν έπαιε. Ητο διά ναύλον.
Αλλ' όταν θά έπέσερεν από τόν ναύλον, εις τās μελλούσας νουθεσίας της
μητρός του, θ' όπλητα και πάλιν.

—Ούτε πάρσιμο, ούτε δόσιμο. Φυλάζου, γρια-Ουρανιά, μή γής τώρα στα
γέρματα, σέ κακό στράτι!